

i nadále v platnosti, zvláště když zákon o osmihodinové době pracovní (§ 4, odst. 2.) se na zákon o nedělním klidu výslovně odvolává. Leč z toho plyne jen, že tam, kde půjde o práce, uvedené v § 4 zákona o nedělním klidu, nemusí 32hodinová přestávka připadnouti na neděli. Neplyne však z toho, že dotčení tím zaměstnanci smějí býti ve svém právu na každotýdenní 32hodinovou přestávku zkracováni. I to jest ovšem přípustné, leč jen v mezích 3. odst., § 4 zákona z roku 1918, t. j. jen na podkladě povolení ministerstva a s omezením, jak stanoveno v cit. odst. 3. Takovéto ministerské povolení však pro hornictví nesporně vydáno nebylo a není zejména obsaženo ani v nařízení č. 11/19.

(Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 9. října 1929, č. 13.082/29.)

V živnosti pekařské není dovoleno konati v době noční jakékoli práce, tedy ani tak zv. práce přípravné.

Nálezem městské rady v Brně ze dne 14. března 1927, č. 3437/IV, byla stěžovateli jako odpovědnému zástupci firmy »D. P.« v Brně uložena pro přestupek § 8 zákona č. 81/1918, spáchaný tím, že dne 3. února 1927 bylo započato v závodě jmenované firmy s prací u válu o 4. hod. 40 min. ráno, pokuta 5000 Kč, v případě nedobytnosti vězení v trvání 180 dnů. V odvolání proti tomu podaném bránil se stěžovatel tím, že práce, které podle zjištění živnostenského inspektorátu byly ve zmíněné době konány, spadají pod pojem tak zv. prací pomocných, uvedených v § 7 cit. zákona, a v oběžníku ministerstva sociální péče ze dne 1. října 1921, č. 3042/G, k nimž není třeba zvláštního povolení úředního. — Naříkaným rozhodnutím zemská správa politická odvolání nevyhověla, jelikož skutková podstata přestupku, kladeného stěžovateli za vinu, jest prokázána částečně vlastním jeho doznáním a konaným šetřením. — O stížnosti na toto rozhodnutí podané uvážil Nejvyšší správní soud toto: Podle §§ 1 a 8 zákona ze dne 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n., je v podnicích, podléhajících živnostenskému řádu, noční práce, t. j. práce od 10. hodiny večerní do 5. hodiny ranní zásadně vůbec zakázána. Výjimky jsou připuštěny — nehledíc k podnikům nepřetržitě provozovaným a k přechodným opravám závodních zařízení při nastalých poruchách — pouze v případech, ve kterých toho vyžaduje veřejný zájem nebo pravidelná potřeba obyvatelstva. Určiti případy ty byl zákonem zmocněn ministr sociální péče ve srovnání se zúčastněnými ministry, což stalo se v článku IV. nařízení ministra sociální péče ze dne 11. ledna 1919, č. 11 Sb. z. a n., ve kterém se pod č. 1—15 vypočítávají podniky, v nichž se noční práce dovoluje. Podniky pekařské však v citovaném článku uvedeny nejsou. — Podle toho je v podnicích pekařských, které nejsou podniky nepřetržitě provozovanými, a nejde-li toliko o přechodnou opravu závodního zařízení při nastalých poruchách, noční práce vůbec zakázána. Není tedy po zákonu dovoleno konati v noci ani jakékoli práce pomocné nebo přípravné (srov. nález Boh. A 7034/28).\*)

Naříkané rozhodnutí je založeno na zjištění živnostenského inspektorátu, podle něhož byly v závodě firmy »D. P.« dne 3. února 1927 před 5. hodinou ranní prováděny nikoli výhradně práce pomocné ve smyslu § 7 zákona č. 91/1918, nýbrž i práce, přináležející k samé výrobě, a to vyvažování, dělení a kulacení těsta. Stížnost nepopírá ani, že závod firmy »D. P.« jest podroben živnostenskému řádu, ani že zmíněné práce skutečně byly konány, nýbrž namítá jen, že jsou to práce přípravné, jaké má na mysli § 7 zákona č. 91/1918 a

\*) Nález Nejv. správ. soudu ze dne 18. ledna 1928, č. 626, uveř. v »Soc. revui« 1928, str. 332.

oběžník ministerstva sociální péče ze dne 1. října 1921, č. 3042/G. — Nejvyšší správní soud neshledal tuto námitku důvodnou. Z § 7 cit. zákona nemůže stěžovatel pro svoje stanovisko nic dovozovati, ježto předpis ten jedná o práci přes čas, t. j. přes 8 hodin ve 24 hodinách nebo přes 48 hodin týdně, nikoli však o práci noční, o kterou zde jde. — Na zákonném zákazu jakékoli práce noční v pekárnách, pokud by práce ta nespádala pod výjimky shora uvedené, čehož ve sporném případě není, nemůže nic změnit ani oběžník ministerstva sociální péče ze dne 1. října 1921, č. 3042/G, kterého se stížnost dále dovolává. V oběžníku tom nestanoví totiž ministerstvo sociální péče žádné úchytky (výjimky) od všeobecného zákazu noční práce v živnosti pekařské, vysloveného v § 8, nýbrž vykládá v něm ustanovení § 8 s použitím § 7 v ten smysl, že zákaz noční práce se nevztahuje na práce přípravné (na př. zadělávání těsta, první vytápění pece atd.), které výrobě nutně předcházejí. Avšak výklad, jaký se tu dává § 8 zákona č. 91/1918, jest, jak řečeno, mylný, neboť § 7 je zařazen do předpisů, upravujících práci přes čas, o práci noční, která jest v § 8 zakázána bez jakéhokoli rozeznávání, však neplatí. Je ovšem pravda, že by ministr sociální péče ve srozumění se zúčastněnými ministry mohl na základě zákonného zmocnění v § 8 obsaženého určitě práce nebo vůbec práci v noci i v podnicích pekařských dovoliti, vyžadoval-li by toho veřejný zájem nebo pravidelná potřeba obyvatelstva. Avšak dotčený oběžník ministerstva sociální péče ani podle svého obsahu, ani podle formy (jeť jen interním úředním pokynem, vydaným nadto bez dohody se zúčastněnými ministry), nemá povahy takového povolení, jež od zákonného zákazu dispensuje. — Z toho, co uvedeno, plyne, že naříkané rozhodnutí, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem § 8 zákona č. 91/1918, je ve shodě se zákonem a musila býti proto stížnost zamítnuta jako bezdůvodná, aniž bylo třeba zabývat se otázkou, zda práce, o něž jde, mají povahu prací pouze přípravných, či náležejí-li již k samé výrobě.

(Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 8. ledna 1930, č. 24.094/29. Srov. nález Nejv. správ. soudu ze dne 16. září 1929, č. 4364/28, uveř. v »Sociální revui« 1929, str. 583.)

### **Zákon o závodních výborech.**

Sděluje dr. O. Sulík.

1. Zbavení členství v závodním výboru pro hrubé porušení povinností.

Správa závodu (stěžující strana) učinila opatření, aby dva dělníci, kteří se dostali v závodě do sporu, pracovali každý u jiného stroje. Předseda závodního výboru přikázal však jednomu z těchto dělníků, aby pracoval dále u svého dosavadního pracovního stroje, dokud se věc nevyšetří. Příkaz tento dal předseda proto, aby uklidnil dělníka nesmírně rozčileného nad utrpěnou domnělou křivdou, jakož aby zabránil výtržnostem dělnictva, které se shromáždilo a bouřlivě protestovalo proti přesazení rozčileného dělníka.

Spatřujíc v počínání předsedy závodního výboru hrubé porušení jeho členských povinností, správa závodu žádala, aby rozhodčí komise zbavila předsedu členství v závodním výboru podle § 21, odst. 1., písm. c) zák. č. 330/1921 Sb. z. a n.

Rozhodčí komise nevyhověla žádosti správy závodu. Odůvodnila své rozhodnutí zejména tím, že čin předsedy závodního výboru, který jest sice porušením § 3, odst. 2, cit. zákona, není hrubým porušením členských povinností po rozumu § 21, odst. 1., písm. c) téhož zákona.